

Ekipa "Centar" Crnogorskog elektrodistributivnog sistema (CEDIS), koja se bavi održavanjem 35 kilovoltnih vazdušnih vodova je, nakon više od dva sata hoda zaledenom uzbrdicom i pod teškom opremom, stigla u kanjon Buljarički potok.

Ekstremno nevrijeme koje je zadesilo barsku opština 10. januara pokidalo je provodnike na dalekovodu 35 kilovolti "Buljarica-Čanj" koji su za sobom povukli i srušili 11 čelično-rešetkastih stubova. Dan kasnije, na terenu smo se uvjerili u posvećen trud i rad **Radovana Jasnića, Đoka Mitića, Srđana Petranovića, Dejanu Pupovića, Vladimira Steševića, Dejanu Drobnjaka, Slavenu Bulatovića, Ratka Mihailovića, Janka Koprivice i Luke Vujisića**.

Iako važi ona narodna - gdje su potrebne ruke, riječi su suvišne, od zaposlenih CEDIS-a dobili smo slikovit opis dešavanja.

"Naše ekipe su se jedva probile do lokacija na kojima su se desili veliki problem na mreži", počinje priču poslovoda u kompaniji **Ranko Terzić**.

Kako navodi, pod opremom i alatom, u trenucima kada su svi putevi prema primorju zbog jakog nevremena bi-

li zatvoreni, ekipa "Centar" se penjala više sati.

"Stigli smo do havarisanog stuba i pri jakim udarima vjetra prvo rukama skinuli led sa provodnika. Visina zaledenog sniježnog pokrivača od 40 centimetara dodatno je otežavala posao. Bilo je vrlo rizično popeti se na stub u takvim uslovima", govori Terzić i dodaje da CEDIS-u uvijek dobija bitku sa nevremenom.

■ SNIJEG OPTERETIO PROVODNIKE

Teška trasa, jak vjetar, snijeg i led ometali su montere u saniranju 11 polomljenih dalekovodnih stubova. Snijeg se zadržavao i ledio, dodatno opterećujući provodnike, dok je orkanski vjetar stvarao oscilacije na užadima koje su se prenosile na stubove, zbog čega su padali jedan za drugim.

"Ne postoji vazdušni vod ni - provodnik koji može da izdrži mokri snijeg kad se zadrži na provodnicima pa zaledi u toku noći, da bi ga sjutradan prekrio novi. To je ogroman teret u zateznim poljima u dužini od nekoliko stotina metara. Prirodnu stihiju niko ne može kontrolisati, a ovi ljudi to najbolje znaju", kaže Terzić.

On ponosno ističe i da su predanost i posvećenost poslu učinili da kvar bude brzo uklonjen.

Dio zaposlenih iz ekipa "Centar" **Srđa Petranović, Zoran Milošević, Zoran Ne-**

OPTEREĆENJE SISTEMA 11. JANUARA BILO JE VEĆE NEGO PRETHODNIH DANA I NIJE OPADALO NI DO PONOĆI, KAŽAO JE ŠEF CENTRA ZA LOKALNO UPRAVLJANJE MREŽOM CEDIS-A SLOBODAN KOVAČEVIĆ

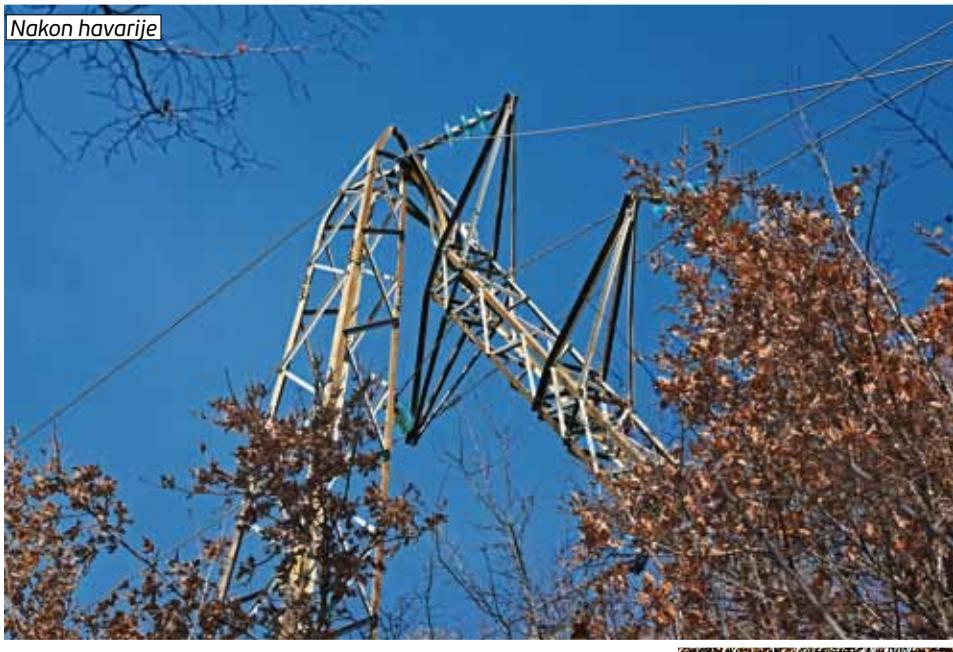

EKIPE SPREMNE ZA RAD U EKSTREMNI

CEDIS USPJEŠN SANIRAO KVAR U BARU I ULCIN

Nakon havarije

M USLOVIMA IO ROVE NJU

“

Teška trasa, jak vjetar, snijeg i led ometali su montere u saniranju 11 polomljenih dalekovodnih stubova. Snijeg se zadržavao i ledio, dodatno opterećujući provodnike, dok je orkanski vjetar stvarao oscilacije na užadima koje su se prenosile na stubove, zbog čega su padali jedan za drugim

”

dić, sa poslovođama Rankom Terzićem i Žarkom Tomaševićem su, prilikom obilaska dionice 35 kilovoltnih dalekovoda "Đurmani - Čanji" i "Čanji - Sutomore", utvrdili da je srušeno 11 čelično - rešetkastih stubova. Oni su na terenu ostali sve do ponoći potušavajući da lociraju havarisane stubove i utvrde stepen oštećenja.

"Locirali smo šest srušenih stubova, ali je tokom noći, uslijed olujnog vjetra i leda na provodnicima havarisano još njih pet koji su raspoređeni na vrlo nepristupačnom i strmom terenu, prekrivenom ledom, iznad Čanja i Sutomora", navodi Terzić za Dnevne novine i dodaje da su monteri do stubova morali uz brdo prekriveno ledom.

Nakon što je noć provela na terenu, ekipa CEDIS-a je u zoru nastavila rad na sanaciji oštećenja.

VJETAR UGROZIO VODOVE

Koliko je komplikovana i specifična bila meteorološka situacija u Baru, objasnio je i direktor Zavoda za hidrometeorologiju i seismologiju Crne Gore Luka Mitrović.

"Tog dana područje Crne Gore bilo je pod uticajem specifične meteorološke situacije koja je u regionu Bara i Ulcinja stvorila snijeg do obale. Kiša i snijeg, praćeni jaka udarima sjeveroistočnog vjetra sa uslovima zalediva-

nja a koji je toga dana bio u kategoriji olujni, ne pogoduje elektroenergetskim vodovima, jer može izazvati kombinovano opterećenje", precizirao je Mitrović u izjavi Dnevnim novinama.

On je istakao i da takva kombinacija meteoroloških parametara nije karakteristična za Bar i njegovu okolinu. O rušilačkom dejstvu kombinacije takvih vremenskih parametara, najbolje svjedoči podatak da su padali nosni, ali i zatezni stubovi čija je konstrukcija 30 odsto jača, pa i C3 stubovi, što odavno nije bio slučaj.

Nakon saniranja oštećenja na dalekovodima Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) i proslijedivanja napona ka distributivnoj mreži, ekipa CEDIS-a iz Bara i Ulcinja nijesu odmarale ni narednih sati. Iako je veliki dio tih naselja dobio struju, neki djelovi grada su, uslijed opterećenja na mreži imali problema.

"Razumijemo da su građani nakon višečasovnog prekida u napajanju imali potrebu da zagriju domove i uključe dodatne uređaje, čije je istovremeno paljenje opteretilo sistem. Prema parametrima koje prati upravljanje mrežom, opterećenje sistema

11

ČELIČNO-REŠETKASTIH STUBOVA U BARU SRUŠILO JE, POČETKOM JANUARA, EKSTREMNO NEVRIJEME

11. januara bilo je veće nego prethodnih dana i nije opadalo ni do ponoći. Ekipa CEDISA bile su na terenu i otklanjale problem na mreži. Kolege uklopničari iz trafostanice 35/10 kilovolti "Topolica" su za nepunih pet sati odgovorili na više od 200 poziva građana", kazao je Dnevnim novinama šef Centra za lokalno upravljanje mrežom CEDISA Slobodan Kovačević.

SISTEM SAČUVAN OD NOVIH PREKIDA

Kovačević ističe da CEDIS, u situacijama poput ove u Baru, raspoložive kapacitete angažuje za rješavanje problema na mreži kako bi građani u najkraćem roku dobili napajanje strujom.

"Uklopničarima u tra-

fostanicama je osnovni posao da obezbijeđe uslove za bezbjedan rad ekipama i uspostave napajanja za korisnike u što kraćem roku. Uklopničari su skoro svaki minut i po imali po jedan poziv građana i uredno davali potrebne informacije", navodi Kovačević.

Nakon što je CGES u prvi pola sata prosljedio na pon distributivnom sistemu, obezbijedeni su skoro cijeli Bar i Ulcinj. U CEDIS-u govore da je njihov Sektor za upravljanje mrežom, sa ekipama održavanja iz Bara i Ulcinja, vrlo preciznim praćenjem opterećenja i snimanjima stanja na trafostanicama i vodovima sačuvao sistem od novih prekida. Potpuno napajanje, kako su kazali, Barani i Ulcinjani su dobili do kraja dana.

"Održavanje elektroenergetske mreže je najteži posao koji se radi u okviru osnovne djelatnosti CEDIS-a. Kada je riječ o održavanju elektro-distributivne mreže u Crnoj Gori, taj posao, osim težine, nosi i mnoge druge specifičnosti", ukazali su u kompaniji.

Oni objašnjavaju da, zbog razudjenosti područja kroz koja prolaze, dalekovodi koji distribuiraju električnu energiju, naročito prema sjeveru Crne Gore, su veoma dugi.

"Njihove trase su uglavnom nepristupačne, jer se prostiru preko planina, prevoja i šuma. Rad na takvim objektima je izuzetno težak, a pri nepovoljnim vremenskim uslovima, naročito zimi zbog obimnih sniježnih padavina, rad ekipa je i izuzetno rizičan", zaključili su u CEDIS-u. R.E.

Slična situacija i u Austriji i Švajcarskoj

Predstavnici CEDIS-a objašnjavaju da se sa problemima u distribuciji struje suočavaju i ekipi u zemljama sa sličnim reljefom i konfiguracijom terena, poput Austrije ili Švajcarske.

"I kod nas i kod tih zemalja, uslijed veoma teških terena i loših vremenskih uslova, glavnu ulogu u rješavanju problema imaju stručne

ekipe radnika na održavanju, a to su iskusni monteri koji znanjem i iskustvom i najzahtjeviji posao efikasno urade", kazali su u kompaniji.